

esfèrulles no em sedueix. Demano a l'amable i actiu "tavarisch" que ens serveixi, quin és el plat següent i em respon lacònic: formatge. Immediatament devallen pel meu esòfag, sense novetat, fins a quatre unitats d'aliment enigmàtic. Deu minuts més tard, una missiva gasosa de l'estómac m'assabenta que aquest es baralla heròicament amb el desconegut.

L'epíleg d'aquesta escena ho constitueix la ingestió de mitja lliura de xocolata, que hem adquirit Fryer i jo, a les deu del vespre, en el hall de l'Hotel, mentre ens disposem a sortir per a veure la tomba de Lenin. Sembla, en efecte, que la litúrgia turística imposa que a Moscou la primera visita sigui per a la mòmia del gran cabdill de la Revolució, que jeu embalsamat, com tothom sap, en una tèntrica cambra mortuòria subterrània, situada al mig de la Plaça Roja. L'efecte espectacular d'aquesta plaça és verament magnífic durant una nit de lluna com avui. Les siluetes del Kremlin i de l'església de Sant Basili adquireixen un aspecte fantàstic i hom es sent transportat al món de les fades i els gnoms. Llàstima que la nostra fam, encara no satisfeta, ens recordi que ens trobem en el món material!

La nostra qualitat d'estrangers ens permet de passar al davant de la corrua de gent que fa cua per a veure la cara del nou "Salvador". Baixem lentament els graons i ens anem sentint, cada vegada més, penetrats pel roig que ens volta. Roig a les parets i a les làmpares, als vestits i als marbres... En aquest ambient, més que l'augusta serenitat del repòs etern, hom sent la fiblada salvatge de l'instint, més vital, de la destrucció: sense saber per què, les nostres cames ens fan caminar amb un cert aire "felí" i els nostres punys resten closos dins les butxaques. Visatge modèlic, perfecta síntesi de l'esperit de l'Europàsia, és a dir, dels esperits occidental i oriental. La fesomia d'En Lenin té tants trets eslaus com mongòlics i produeix, de sobte, una impressió indefinible de freda energia, de melangia i de salvatgisme barrejats amb una intel·ligència i intuïció genials. Cervell d'uropeu i instints d'asiàtic, barreja de la dolçor dels eslaus-camperols i de l'agror dels mongols-guerrers; l'esforç magne i encara no reeixit d'aquest home ha estat portat per la idea de fer homogenis els dos fets primaris i irreductibles de la terra russa: el bosc i l'estepa, amb necessitats vitals diferents, amb possibilitats físiques distintes i amb *esperits* contraposats...

La pau a Rússia solament serà possible quan els seus habitants puguin tenir barrejats, o, millor, combinats equilibradament en la seva sang els gèrmens eslaus i mongols en una forma tan perfecta com ho han estat en la persona d'aquest modest "Ilych", que, essent l'amo del més gran Estat de la terra, va voler morir, austerament, en un camastre. Però... cal deixar-se de consideracions especulatives perquè la multitud ens empeny a sortir de la cambra i del mausoleu. Fryer, més pràctic i concret diu com a comentari: "no valia la pena d'assassinar tants ícons i tants sants per a crear ara aquest tan... esquifit". Caminem, tanmateix, cohibits i corpresos per la revelació que simultàniament hem tingut: el comunisme no és gens menys que una nova Religió! I decidim d'anar-nos-en al llit per tal de no omplir massa el nostre esperit d'impressions indigestes; ja n'hi ha prou per al primer dia.

Són les 8 del matí del dia 8 quan ens tornem a seure al menjador. Oh, sorpresa! El desdèjuni és abundant i variat: un parell d'ous ferrats amb patates, formatge, unes pastes i te o cafè, a elecció. Això ens reconcilia en part amb l'Estat soviètic i ens permet pujar xiulant a l'autocar que ens espera per a dur-nos al local de la Conferència. A les 10, té lloc la sessió inaugural d'aquesta en un ampli saló-teatre (propietat del Consell dels soviets de Moscou) fet ad-hoc per a conferències i espectacles d'aquesta mena. La seva arquitectura, germànica, ultramoderna, és impressionant per l'amplitud i l'elegància de les seves proporcions. Ens diuen que en un moment donat poden aixecar-se de terra uns embans que determinen la tripartició del local, de fàcil tal que els espectadors poden passar de l'assemblea o sessió general a les sessions de treball, especials, sense moure's del seient. En aquest tenen, a més, uns auriculars i un senzill dispositiu telefònic, mitjançant els quals hom pot rebre gairebé simultàniament els discursos i la seva traducció en els idiomes oficials del Congrés. Per a tal fi, es troben amagats, de cara a l'escenari i d'esquena al públic, els traductors orals, cada un dels quals, isolat en la seva cabina, repeteix en veu baixa i en l'idioma corresponent, ço que acaba de sentir a l'orador de torn. Mercès a aquest sistema, hom no ha de perdre temps per a escoltar les traduccions i, a més, hom pot triar l'idioma més avinent per a comprendre els discursos. En el nostre cas, els idiomes oficials eren el rus, l'alemany, l'anglès i el francès.